

HAK DİN ÜZERİNDE YAŞAMAK

Aziz ve sevgili kardeşlerim!

Allah'a hamd u senâlar olsun, bizi müslüman eyledi. Hak din üzere yaşıyoruz. Cenâb-ı Hakk'ın indinde geçerliliği olan, O'nun razı olduğu bir din üzerinde bulunuyoruz. Yanlış bir yol, yanlış bir inanç içerisinde olmamak çok güzel, çok büyük bir lütuf. Allah'a hamd u senâlar olsun.

Belki başka inanç sahipleri de kendi inançlarını en iyi sanıyor olabilirler. Afrika'daki toteme tapan kabile de, Eskimolar da, Moğolistan'daki şaman, budist inançlı grup da kendini doğru sanabilir. Bir de bunun dışında dinler tarihinde ortaya çıkan, aklın ve mantığın muhakemesinden -muhakeme derken sadece düşünmek mânasını değil, suçlamak veya beraat etmek mânasını da düşünüyorum- murakabesinden geçmiş, sıhhati tescil edilmiş, aklın ve mantığın takdirini kazanmış, an'anevî yollarından da bize kadar bozulmadan geldiği bilinen bir güzel itikat üzereyiz.

Belki biz “Anadan babadan müslüman olduğumuz için kendi kendimizi iyi sanıyoruz.” diye düşünürüz. Ama o anadan babadan hıristiyan, yahudi ve başka başka inançlardan olan kimseler uzun incelemeler sonunda müslüman olduklarına göre demek ki bu sübjektif değil, objektif bir ilmî sonuç olmuş oluyor. Çünkü onlar da aynı sonuca geliyor. Kendi dinini, kendi kültürünü bırakıyor ve İslâm’a geliyor.

Bunlardan bir tanesi Abdülkadir es-Sûfî, bir tanesi Roger Garaudy, diğeri Maurice Bucaille.

Tarih boyunca da, günümüzde de binlerce misal var. Günümüzde olanlar daha kıymetli. Çünkü yirminci yüzyılın kültürünü bildikleri halde hak dini seçmişler.

Bence Roger Garaudy çok önemli bir kişi. Çünkü Fransız kültürüyle yetişmiş; kapitalizmi, Fransız Devrimi’ni, fikir hareketlerini, felsefe tarihindeki çeşitli ekolleri bilen insan olarak sonunda komünizmi benimsemiş, “Asrın Filozofu” unvanını almış, yazdığı kitaplar komünizmin uygulandığı bir ülkenin başşehrinde, Moskova’da ders kitabı olarak kabul edilmiş,

okullarda okutulmuş; yirminci yüzyılın bütün fikir cereyanlarını görmüş, yaşamış, tanımış bir insan. Bunun müslüman olması çok önemli.

Ben komünizmi iyi bilmiyorum. Hep duyarım ama materyalizmi okumadım; okumak da istemiyorum, midem bulanıyor. İslâm'dan gayri bir şey okumamaya da prensip olarak karar verdim. "Başka bir fikri okuyunca, zihnimde o fikirden bir kalıntı kalır da, İslâm hakkındaki öz düşünceme belki etki eder." diye düşünüyorum. İstiyorum ki bilgilerim sadece İslâmî olsun. Ama Garaudy ister istemez hepsini tanıdı, her birisine "doğru" diye sarıldı. Macerası İbrahim *aleyhisselam*'ın macerasına benziyor:

İbrahim *aleyhisselam*, gece olduğu zaman bir yıldız gördü, "Bu mu benim Rabbim?" dedi; sonra olmadığını anladı. Ayı görünce, "Bu mu benim Rabbim?" dedi; sonra olmadığını idrak etti. Güneşi görünce, "Galiba bu benim Rabbim, bu en büyük!" dedi; sonra olmadığını anladı. Son noktaya ulaştı ve "Bunları yaratan benim Rabbimdir!" dedi. İbrahim *aleyhisselam*'ın sağa sola sarılıp, teveccüh edip,

inceleyip sonunda Allah'ı bulması gibi o mübarek zâtlar da yirminci yüzyılda mevcut olan bütün fikir cereyanlarını inceledikten sonra İslâm'a ulaşmış oluyorlar. Bu çok mühim bir olaydır, çok büyük bir hadisedir; biz bunun büyüklüğünü idrak edemiyoruz.

a. Hak Din Üzereyiz

Hâsılı, elhamdülillah biz hak din üzereyiz. Bu, mahkeme kararlarıyla tescilli. Zaten kendimiz de, İslâm'ı bilen insanlar da elhamdülillah Allah'ın ahkâmının ne kadar mükemmel olduğunu görüyoruz ve başkalarına da anlatıyoruz. O bakımdan hak din üzere olmak çok büyük bir nimet.

İkincisi; bu hak dinin içinde de tarih boyunca siyasî, iktisadî, içtimaî sebeplerle Mu'tezile, vahhabîlik vesaire çeşitli fikir grupları meydana gelmiş. Mesela modern Müslümanlık, modernizasyon, reformasyon fikirleri gibi çeşit çeşit görüşler var. Herkes "Ben müslümanım." dediği halde İslâm'ı anlayışı ve yaşayışı çok farklı. Bunların içinde de, elhamdülillah, biz ehl-i sünnet ve'l-cemaat çizgisi içinde, takvâ yolunda, yörüngeenin en sağlam

yönünde oturmuş bulunuyoruz. Cadde-i Kübrâ'da, ilm ü irfan ve ihsanda yürüyoruz. İlim, irfan, ihsan mâlum.

İlim yolundayız; İslâm'ı ilim yoluyla, hadisiyle, tefsiriyle, fıkhıyla, bütün ulûm-i şer'iyesi, akliyesi ve nakliyesiyle anlamaya çalışan ciddî bir yoldayız, medresenin tuttuğu yoldayız.

İrfan yolundayız; muhabbetullah takvâ yolundan ulaşmak isteyen tekkenin yolundayız. Bu bir üstünlük.

İhsan da, "Allahu Teâlâ hazretlerine yakîn üzere ve görüyormuşçasına ibadet etmek makamı" olduğu için o makamın talipleri ve o makama ulaşmış mübareklerin talebeleri olmak bakımından da en güzel yoldayız.

Birçok kimse bu kademelerin bazılarına erişememiş oluyor, medrese seviyesinde kalıyor. Daha yüksek irfan seviyesini, mârifetullah seviyesini anlayamıyor. Mârifetullah seviyesine geliyor ama ihsan derecesine, tahkik derecesine ulaşamıyor.

Şöyle anlaşılır hale getireyim: Adam müslüman ama tasavvufa karşı katı bir tutumu var. Bakıyoruz ki yanlış yolda, kerameti inkâr ediyor vesaire. Halbuki Kur'ân-ı Kerîm'de keramet var. Bunların inkâr ettiği zikir ve sair tasavvufun bütün unsurları var. Tasavvufa karşı. Demek ki alt seviyede kalmış.

Çevremizde erbâb-ı tasavvufa bakıyoruz. Hatta adı bizimle aynı olan, “Nakşîyim” diyen gruplara bakıyoruz; onların tutumlarıyla bizim tutumumuz arasında da bir fark var. Acaba onlar mı haklı, biz mi haklıyız? İnceleyince bakıyoruz ki, elhamdülillah, bizim tavırlarımız sünnet-i seniyyeye uygun ama onlarınki aykırı.

Bugün “Nakşîyim” diyen insanlar var. Ama tavır ve davranışları ümmetin genel tasvibine mazhar olamıyor, kusurlar var. Ben bu tekkeleri ismen zikretmek istemiyorum ama müslümanların âmme vicdanı onları tasvip etmiyor. Bazı yerlerde saplantıları olduğunu görüyor, “Demek ki bu yanlış yolda.” diyor. Aslında doğru yolda ama yanlış davranışlar içinde. İntisap ettiği yol doğru fakat kendisi o yolun gereği olan performansı gösterememiş durumda.

Binaenaleyh tasavvufun, tarikatin, irfanın önemini anlamış ama irfanı kazanamamış.

Bunun içinde de, bir yüksek seviye daha var: İrfanı iktisab etmiş, mârifetullaha ermiş, bir de makâm-ı ihsân üzere Cenâb-ı Mevlâ'ya kulluk eden insanlar var. Bu tabii ideal, en güzel Müslümanlık. Biz bu caddede, bu noktada, bu çizgide olduğumuz için Allah'a hamd u senâlar olsun, en doğru yoldayız.

Mesela Vahhabîler'den üstünüz. Dışarıdan başlayarak şöyle dolaşalım. Çünkü adamlar tasavvufun Kur'ân-ı Kerîm'le, hadîs-i şerîfle sabit bütün gerçeklerini inkâr ediyorlar; azılı düşmanı, hasmı durumundalar. Biz onlardan üstünüz. Onların görmediği gerçekleri görebiliyoruz. Bu önemli bir şey.

O halde bizim hem gayrimüslimlere karşı görevlerimiz var; onların müslüman olması için çalışmamız lazım. Hem de irfan derecesine ulaşamamış insanlara; dinimizde irfanın, cesedin ruhu gibi olduğunu anlatmamız lazım. "Çok önemli, bu olmazsa olmaz." dememiz lazım ki adam katılıktan, yobazlıktan kurtulsun,

yanlış işler yapmasın, iman namına birtakım inkârlara düşmesin.

Türkiye’de de var böyle: Lise tahsilli, dinî tahsili olmayan, coğrafya mezunu birtakım acayip, garaip insanlar tasavvufa karşı. Dergiler çıkarıyor, orada veryansın ediyor, aleyhte bulunuyor. “Dinî kavramlar” diyor, güya milletin kafasındaki kavramları düzeltmeye çalışıyor ama kendisinin kafası karışık. Kendisinin hayatında, ailesinde, karısında, davranışlarında bu düzgünlük yok. Tabi onlarla da uğraşmamız lazım. Bu nasıl bir uğraşma olacak? İrşat etmek, ikaz etmek “yaptığınız yanlıştır” demek şeklinde. Bu da bir seviye.

Bir de tasavvuf erbabı var; elinde tesbih, başında sarık, sırtında cübbe ama yine de espriyi yakalayamamış.

Hiç birisini düşman görmüyoruz ama hepsine karşı görevimiz var. Karanlık bir yerde, doğru yolu bulmuş bir insanın karanlıktakilere: “Bu tarafa gelin, doğru yol burasıdır, çıkış buradandır!” diye seslenmesi gibi seslenme görevimiz var.

O halde ilmi iyi bilmeliyiz. İlmin temeli Kur'ân-ı Kerîm'dir, fıkıh-ı İslâmî'dir, hadîs-i şerîftir, mukayeseli İslâm hukukudur, sahih itikadı anlatan eserler, kitaplar, şahıslar ve onların yollarıdır. Sonra tasavvuftaki inceliklere ve tasavvufî ruh terbiyesine sahip olmaktır. Ondan sonra da sonuca ulaşmak, yarı yolda kalmamaktır. O bakımdan yolumuz çok önemli.

Tabi biz takvâmız dolayısıyla Allah'tan korktuğumuz için Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz öyle mütevazı olduğu için böbürlenmiyoruz, övünmüyoruz. Âlemin içinde öyleleri var; “Ben istersem ağzımla kuş tutarım, yağmur yağdırırım, şöyle yaparım, böyle ederim.” diyor. Hiç bir şey yapamazsın! Sarııyla, cübbesiyle atıyor. Kimisi resmen açıkça televizyonlarda atıp tutuyor. Ben dinlemedim ama görenler söylüyorlar; atmasyon, uydurma.

Demek ki biz öyle yapmadık, yapmıyoruz. Ama Allah kimi sever, onu da biliyoruz. Çok sevdiği bir kul kibreye, ucbe düşerse Allah'ın sevgisinden de mahrum kalabilir. Allah'ın

sevgisini, rızasını kazanmak esas olduğundan genele riayet ediyoruz ama yanlışlar karşısında da boş durmayıp çalışmamız lazım.

O bakımdan bizim tekkemizin fonksiyonu çok önemli, müstesna bir görevi var. Tarih boyunca da böyle olmuş. Bizim büyüklerimiz, mesela İmâm-ı Rabbânî'yi alın, Hindistan'da padişahlarla mücadele etmiş. Adamların yanlışlıklarının karşısına çıkmış; “Koca bir topluluk, büyük bir tren, büyük bir şilep kayalıklara çarpmasın.” diye dümen dairesine geçmiş, dümenciyle yumruklaşmış, dümeni öbür tarafa kıyırmış, batmaktan kurtarmış. Bizim de bu devirde aynı şekilde önemli bir görevimiz var. Biz bunu “böbürlenme olmasın” diye söylememeyi tercih ediyoruz. Ama mânevî işaretler öyledir. Binaenaleyh biz bu yolda var gücümüzle çalışmakla görevliyiz, vazifeliyiz.

Bizim bu görevi yapmak için kurduğumuz mekanizmalar, vakıflar, aletler vardır. Vakıflarımızdan birisi İlim, Kültür ve Sanat Vakfı'dır. İLKSAV gayeleri itibariyle son derece önemli, çok yüksek seviyeli bir vakıftır. Cam ile elmasın farkını anlamak lazım, şapla

şekerin farkını ayırmak lazım. İlim, Kültür ve Sanat Vakfı Allah'ın bir lütfudur, çok önemli bir organizasyondur.

Siz de bu büyük organizasyonda hizmet yüklenmiş arkadaşsınız. Allah sizlerden razı olsun, gayret kuvvet versin, yanıltmasın, şaşırtmasın.

İlim, Kültür ve Sanat Vakfı'mızın ismi müsemmasını anlatan bir mahiyettedir. Faaliyet dalları çoktur ama ana hedefi üçtür: İlim, Kültür ve Sanat.

1. İlim; ulûm-i şer'iyeyi temsil ediyor.

2. Kültür, irfanı temsil ediyor. İslâm'ı yaşayan büyüklerimizin bize öğrettikleri âdâbı ve ahlâkı temsil ediyor.

3. Sanat da ihsanı temsil ediyor.

b. Allahu Teâlâ Mü'mine Her Yaptığı İşî Güzel Yapmayı Farz Kıldı

Allahu Teâlâ hazretleri mü'mine her yaptığı işî güzel yapmayı farz kılmıştır. Vazife,

mecburiyet kılmasıdır. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz şöyle buyuruyor:

إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْإِحْسَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

Inna'l-lâhe ketebe'l-ihsâne alâ külli şey'in. “Allah ihsanı her şeyde yazdı.”

Hasüne, güzel olmak. *Ahsene*, güzel yapmak. *Ihsan*, “bir şeyi güzel yapmak” demek. Hangi işi yapıyorsa, onu güzel yapmasını Allah mü'minin boynuna yazdı. O halde yaptığımız şeyi güzel yapacağız. Peygamber Efendimiz misal veriyor:

“Kurban kesiyorsanız bıçağınızı güzel bileyin, kurbanı güzel kesin.”

Kimisi ensesinden kesmeye kalkıyor. Ensesinden kesince hayvan ölmez, eza çeker. Boğazından, gırtlığın iki çıkıntı arasındaki yerini bulup oradan kesmesi lazım Peygamber Efendimiz; “Orada dahi Allah işi güzel yapmayı emretmiştir.” diyor.

Güzel yapma işini maddî konularda olduğu gibi -kurbanı bir kasap da keser, illa şeyh efendi gibi evliyâullahtan bir kişinin

kesmesine gerek yok- mü'minlere her işinde de yazmıştır. Namazı da güzel kılmak, abdesti de güzel almak lazım. İbadeti en güzel veçhile yapmak, Kur'an'ı ve ilmi en güzel şekilde öğrenmek, en güzel tarzda uygulamak lazım. "En güzel" vasfı, bizim her faaliyetimizde olmalı.

Biz "İlim, Kültür ve Sanat" derken, sanat kelimesiyle ihsanı kastediyoruz.

İlim; ulûm-i şer'iyye,

Kültür; tarikat-ı aliyye,

Sanat; makâm-ı ihsân.

Bu kademeyi düşünüyoruz.

Bu isimleri koyarken Allah nasip ediyor, güzel güzel tevafuklar ortaya çıkıyor.

Mesela radyoyu kurarken, kuruluş kararı Akbük semtinde alındığı için Akbük'ün Ak'ını aldık. Ondan sonra Radyo'nun Ra'sını aldık. İkisini bir araya getirdik: AKRA oldu. Ne demek? Kur'ân-ı Kerîm'i en iyi okuyan, dini en iyi bilen, en alim mânasına geliyor.

Peygamber Efendimiz'in bir hadîs-i şerîfide geçiyor: “Bir grup seyahat ediyorsa bu gruba *akra* olanı imamlık etsin.” Yani “en güzel okuyanı” demek. Bu yalnızca ses güzelliğini kastetmiyor; Kur'an'a en çok âşinâ olanı, Kur'an bilgisi en çok olanı kastediyor.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz bir grubu bir yere gönderirken hepsini teker teker karşısına alıp onlara sual tevcih buyurdu:

“Kur'ân-ı Kerîm'den ne kadar biliyorsun?” diye sordu. Herkes Kur'ân-ı Kerîm'den ne kadar bildiğini anlattı. Nihayet Peygamber Efendimiz'in huzuruna bir genç geldi. Ona da aynı soruyu sordu Peygamber Efendimiz. O da;

“Yâ Resûlallah! Anam babam sana feda olsun. Ben Kur'ân-ı Kerîm'den şunları, şunları biliyorum ve Bakara sûresini biliyorum.” dedi. Peygamber Efendimiz soruyu bir kere daha tekrar buyurdular:

“Bakara sûresini biliyor musun?”

“Evet yâ Resûlallah! Bakara sûresini ezberle biliyorum.” O zaman;

“Sen bu grubun emirisin!” dedi.

Bakara sûresini bilmesi, ötekilerden kıraat yönünden üstünlüğü olması, onun emir olmasına sebep oldu. “Akra” olduğu, “kıraatçe en çok bilen” olduğu için.

Tabi o devirde Kur’an’ı bilen aynı zamanda Arapça’sını da biliyor, mânasından da bir şeyler anlayabiliyordu. Şimdi bizim bu devirde bir şahıs Kur’an’ı ezberliyor ama mânasını bilmediği için cenazenin olduğu evde nikâhla ilgili aşr-ı şerîf okuyor, nikâh merasiminde boşanmakla ilgili âyetleri okuyor. Tabi onu da okusun ama mutlu bir zamanda soğuk duş etkisi yapıyor.

AKRA’mızın, “Kur’an’ı en iyi bilen, kıraat yönünden en ileri seviyede olan” gibi bir mânaya geldiğine de sevinçliyiz. AKRA Radyosu bereketli bir çalışma oldu.

İlim, Kültür ve Sanat ismi de anlamlıdır. Bu anlam üzerinde derin derin düşünmeliyiz.

Biz ulûm-i şer'iyenin her çeşidini seviyoruz. Hadisi de, tefsiri de, akaidi de seviyoruz. Kıraat, feraiz hepsi dâhil. Onları öğreneceğiz ve öğreteceğiz. Görevimiz bu konularda yetişmiş büyük zâtları tanımak ve tanıtmak; böylece yenilere hedef göstermek.

“Bakın ey Tokatlılar! İbn Kemâl gibi olun!”

“Ey Sivaslılar! İbnü'l-Hümâm gibi olun!”

“Ey İstanbullular! Ebû Eyyüb el-Ensârî hazretlerinin yolundan gidin!” diyerek, ulemâyı tanımak, tanıtmak, sevdirmek, özendirmek, gençleri oraya yönlendirmek, öyle olmasını sağlayacak tedbirleri almak.

c. İnsan Bilir de Uygulamazsa Faziletsizdir

Bunu yaparken ruh terbiyesini ihmal edersek olmaz. Biliyorsunuz ilmi, irfanı ve alimi metheden çok hadîs-i şerîfler, âyetler var. Ama kötü alimler hakkında da çok tehditler var. Açın hadîs-i şerîfleri, okuyun. Demek ki bilgi doğrudan doğruya insanı Allah indinde makbul kul yapamıyor. Biliyor ama kötü alim

olursa Allah'ın sevmediği bir kul oluyor, dünyası âhireti mahvoluyor. Bilgi, başlı başına bir fazilet değil.

Bilgi sahibi bir insan, bilir de uygulamazsa faziletsizdir. Bilgiyi öğrenmiş ve bunu dünya celbi için kullanıyorsa o zaman "dünyayı az bir baha karşılığı satan" durumuna düşüyor, Allah'ın sevmediği bir insan oluyor. Allah'ın, cehennem ateşini ilk tutuşturduğu insanlardan biri oluyor.

et-Tergb ve't-Terhb'in riya bölümünde bir hadîs-i şerîf vardır. Orada Peygamber Efendimiz: "Allahu Teâlâ hazretleri cehennem ateşini  kişi ile tutuşturacak." buyuruyor. Bunlardan birisi de alim. O alim muhakeme için huzur-u Rabb'l-İzzet'e çıkarılıyor. Allahu Teâlâ hazretleri ona soru tevcih buyuruyor:

"Dünyada ne yaptın?" O da;

"Y Rabbi! Senin rızan için ilim öğrendim, öğrettim." diyor, kendi zannına göre bir şeyler sayıyor. Allahu Teâlâ hazretleri ona buyuruyor ki;

“Yalan söylüyorsun! Sen ilmi menfaat için öğrendin. ‘Ne kadar alim adam!’ desinler diye, alkışlanmak için öğrendin. Hadi bakalım atın bunu cehenneme!” diyor.

Ötekisi kim?

Harpte şehit olmuş bir kimse. Allah’ın huzuruna getiriliyor. Allahu Teâlâ hazretleri soruyor:

“Dünyadayken ne yaptın?” Diyor ki;

“Yâ Rabbi! Senin için çarpıştım hatta şehit oldum.”

“Mendebur, alçak! Yalan söylüyorsun! ‘Ne kahraman adam!’ desinler diye, ganimet almak için, gayr-i İslâmî, gayr-i meşrû bir sebeple çarpıştın. O muradına da erdin. Atın bunu cehenneme!” diyor.

Yani ilim başlı başına insanı kurtaracak bir çare değil.

Nitekim İmâm-ı Gazzâlî ilmin ilk başta insanı kurtaracak bir sebep olduğunu söylüyor. Ama üçüncü, dördüncü mertebede “Bir insanın

cennete ulaşmasına bir mâni de ilim.” diyor. Cahillik de bir mâni, ilim de bir mâni. O nasıl oluyor? Adam mağrur, mütekebbir, kendini beğenmiş. Dünyada hiç kimseye sıcak bakışla bakmaz, herkese tepeden bakar. İlmi kendisine gurur verdiği, perde ve mâni olduğu için cennete gidemiyor. Demek ki cahillik de cennete gitmeye perde ve mâni, alimlik de perde ve mâni.

Hadîs-i şerîfleri dikkatle incelediğiniz zaman hayretle görüyorsunuz, ilim bizim tasavvur ettiğimiz gibi “çok bilgi bilmek” değil. Kur’an ve hadîs-i şerîf, alimleri methediyor. Bir çok üniversiteden mezun olan, birkaç fakülte bitiren, diplomaları çok olan insanlar mı? Hayır.

وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ

*Ve’r-râsihûne fi’l-ilmî.*¹ “İlimde sapaşlam, çok yüksek olan insanlar.”

Bir hadîs-i şerîf bize bu hususta ışık tutuyor. Zaten bir insan hadîs-i şerîfleri çok

---

¹ 3/Âli İmran, 7; 4/Nisa, 162.

dikkatli okursa bunu anlar. Peygamber Efendimiz;

“Kimin yemini doğruysa, yalan yere yemin etmiyorsa, dili doğru söylüyorsa, kalbi müstakimse onlar ilimde rüsh kesbetmiş alimlerdir.” diyor.

Yani “şu kadar ilmi bilen” demiyor. Sahabe-i kiramın çoğunun daha sonraki devirlerdeki kadar bilgileri yoktu. Ama çok daha yüksek seviyedeydiler. Çok bilmekle alim olunmuyor.

Alim olmak; ilimde rüsh sahibi olmak, ilm-i nâfi’ sahibi olmak, ilmiyle âmil olmak demektir, Allah’ı bilmek demektir. İnsan ümmî olabilir, ama evliyâ olur. Zaten Allah’ın evliyâsı olunca Allah ona öğretir.

مَا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلِيًّا جَاهِلًا وَلَوْ اتَّخَذَهُ لَعَلَّمَهُ

Me'ttehaza'l-lâhü veliyyen câhilâ velev ittehazehû le-allemehû. “Allah bir cahili kendisine velî edinmez. Birisini velî edinirse öğretir; o evliyâlığı ile ümmîliği ile bilir.” İlmi Allah’tan alınca, Allah’ın bildirdiği her şeyi bilir.

Peygamber Efendimiz bir üniversitede okumadı. Allah'ın sevgili kulu olduğu için ulûm-u evvelîn ü âhirîn kendisine verildiği için insanların en alimi oldu.

Bunları iyi anlamak lazım. İlmi kütüphane memurluğu, bilgi çokluğu sanmamak lazım. İlm-in Allah'ın indinde makbul olan ilm-i nâfi', insanın cenneti kazanmasına sebep olacak ilim olduğunu da bilmek lazım.

İşte bu bakımdan size çok büyük bir şerefli vazife tevcih edilmiş oluyor. Daha doğrusu şerefli olduğu için bu yolu seçmiş oluyoruz. Birçok yolu seçebilirdik. Ben de futbolcu olabilirdim, bir transferde şu kadar milyar alabilirdim. Sakalımın aklığına bakmayın. Askerdeyken pentatlon şampiyonu idim. Hem de askere akranımdan on-on beş sene geç gittiğim halde.

Daha çok kârlı olduğu halde biz niye futbolcu olmadık?

Allah yolu başka olduğu için biz O'nun rızasını aradığımızdan, Allah'ın yolunu araya araya bu yörüngeye oturduk.

Bu yol çok paralı bir yol olmayabilir, mahrumiyet olabilir. İnsan aç kalabilir, evsiz otomobilsiz olabilir. Maaşı ay sonuna yetmeyebilir, kuru ekmek yiyebilir. “Eh madem bugün yiyecek yokmuş, oruca niyet edeyim bari.” diyebilir. Yolumuz hizmet yolu olduğundan biz bu yola girdik, siz bu yola girdiniz; bu organizasyonda, kendi bölgenizde vazife aldınız.

İlim, Kültür ve Sanat Vakfı’mızın gaye ve faaliyet maddelerini lütfen çok derinlemesine okuyun, şerh edin. Ne olur şu bizim İlim, Kültür ve Sanat Vakfı’mızın gaye maddelerine 100-200 sayfalık şerh yazın ve bölgenizde yapabileceğiniz şeyleri yapın.

İslâm’ın savunması bugün bizim omuzumuzdadır.

Fatih Sultan Mehmed Rum Pontus Hükümeti varken Trabzon taraflarını fethetti. Tabi o zaman Trabzon’un dağlarında şose yol yok, at da çıkamıyor. Yokuş fazla oldu mu, atla ne inilir ne de çıkılır; çare yok yürüyeceksin. Koca padişah yaya yürümeye başlamış. Etekleri de uzun olduğundan toparlamış, yürüyor.

Maiyyetindeki heyet de yürüyor. Akrabası olan bir yaşlı hatun diyor ki;

“A Sultanım! Bir küçük kale için bu kadar zahmet çekmeye değer mi?” Diyor ki;

“Valideciğim! İslâm’ın cihad kılıcını Allah bizim elimize vermiştir. Bugün bu görev bizdedir. Bu görevi yapmazsak Allah bunun hesabını sorar.”

Cennet-mekân’ın sorumluluk duygusuna bakın!

Muhterem kardeşlerim!

İşte bugün bu görev sizin ve bizim. Bizim yaptığımız bir vakıfçılık oyunu değildir. Bizim yaptığımız basit bir konferans düzenleme, Kur’an Kursu çalışması değildir. Bizim vazifemiz Fatih Sultan Muhammed Han’ın vazifesi gibidir. Hatta bizim vazifemiz Fatih Sultan Muhammed Han’ın vazifesinden daha üstündür, Akşemseddin’in vazifesi gibidir; Fatihler’i yönlendirme vazifesidir, insanları yönlendirme

vazifesidir. Onun için burada aşk ile çalışacaksınız. Canla başla çalışacaksınız.

Çok sevaplı yoldur, çok kıymetli yoldur; Allahu Teâlâ hazretlerinin rızasını kazanma yoludur, dîn-i mübîn-i İslâm'a ve müslüman kardeşlerimize en güzel hizmet etme yoludur.

Bir insana bir öğün ziyafet çekerseniz, bir defa karnını doyurmuş olursunuz. Sırtına bir elbise alırsanız, onu iki sene soğuktan korumuş olursunuz, ondan sonra o yıpranır. Ama ona dinini öğretirseniz, cenneti kazandırırırsanız, ona en büyük hayrı yapmış olursunuz. Bizim yolumuz budur.

Bizim yolumuz irşat yoludur, insanları takvâ yoluna davet etme yoludur.

Aletimiz ilimdir ama ilim başlı başına bir fazilet değildir. İlmi kullanım tarzı insana fazilet getiriyor. İlmi öğreneceğiz, kendimiz yaşayacağız, sonucunu alacağız; ondan sonra ilmi öğreteceğiz, İslâm'ı savunacağız.

Osmanlı talebe-i ulûmu askere, orduya almamıştır. Çünkü talebe-i ulûmun cihadı,

ordunun yaptığı cihattan çok daha üstündür. Çanakkale’de 375 bin kişi ölmüş; çok aydın, alim, fazıl kimseler gitmiş. Çanakkale’den sonra da pek çok ölenler olmuş. Allah ilmi verdikten sonra insanların göğsünden çekip almaz, ama alimleri alır, geriye cahil insanlar kalır. Onlar da kendilerine mesele sorulduğu zaman, kendi kafalarından fikir söylerler.

d. Bir Alim Öldü mü, İlmin Şehrinin Surunda Gedik Açılır

Bir alim öldü mü, ilmin şehrinin surunda gedik açılır.

O bakımdan bizim yaptığımız, yapmak istediğimiz, niyetlendiğimiz, çalıştığımız ilim yolu, cihad yolundan üstündür. Bizim makamımız; “Ben cihad emiriyim!” diyenlerden üstündür. Şaşırmayalım, aldanmayalım, kanmayalım; bunu bilelim! O bakımdan bu yolda var gücünüzle, aşk ile şevk ile gece gündüz, susuz uykusuz çalışmanızı dilerim. Allah’ın rızasına ermenizi dilerim. Allah’ın sevgili kulu olmanızı dilerim.

Mevlâm bütün perdelerinizi kaldırsın. Gönlünüzün pasını izale eylesin. Gözünüzü pür nûr eylesin. Hakkı hak olarak görüp ona uymayı nasip eylesin, bâtılı bâtıl olarak görüp ondan kaçınmayı nasip eylesin. Ulûm-i nâfiayı ihsan eylesin. Takvâyı, makâm-ı ihsâna ulaşmayı nasip eylesin. Sevdiği kul olarak yaşamayı nasip eylesin. Hayırlı, uzun bir ömürle muammer olmamızı nasip eylesin. Çünkü hayırlı bir alim, çok zor yetişiyor. Ben şahsen Allah'tan doksan yılımı geçmeyi dua ve temenni ediyorum.

Ziya Paşa'nın iki beyti var, diyor ki;

Yüz yılda bir vücudu kılıp genc-i ma'rifet

Âhir yerin nişîmen-i hâk-i mezâr eder.

“Allah bir insanı yüz yılda bir ulûm-u marif hazinesi haline getirir. Ondan sonra da hazinenin toprağa gömüldüğü gibi kendisini toprağın altı eder.”

Bir cismi izz ü naz ile sad sâl besleyüb,

Encâm-ı kâr pence-i merge şikâr eder.

“İzz ü naz ile bir şahsı balla kaymakla, lüksle konforla yüz sene besleyip sonunda ölümün pençesine ağ eder.” diyor.

Çok hoşuma gidiyor.

Alimin uzun ömürlü olması milletin menfaatinidir. Çünkü bir alim kolay yetişmiyor. Onun için beden de sizin emanetinizdir. Sıhhatinizi korumaya da dikkat edin. Sigara içerek ciğerlerinizi kurum doldurmayın! Uykunuza dikkat edin ki uykusuzluktan bedeniniz zaafa uğrayıp hasta olasın, kan kusmayın, romatizma olmayın!

Sıhhatinize dikkat edin.

نَفْسُكَ مَطِيَّتُكَ فَارْفَقْ بِهَا

Nefsüke matıyyetüke fe'rfak bihâ. “Nefsin senin bineğindir, ona yumuşak davran.” buyurulmuştur.

Allah sıhhatli, afiyetli, huzurlu, ecirli, sevaplı uzun ömürle yaşamayı nasip etsin.

İnsan doksan yaşını geçti mi, bi-gayri hisâb cennete girecekmiş. Bizim bir arkadaş

babama; “Kaç yaşındasın?” diye sordu. Babam ona: “Seksen küsur yaşındayım.” dedi. O zaman, “Hacı ağabey, dişini sık, şu doksanı geç!” dedi.

Siz de dişinizi sıkın, doksan yaşınızı geçmeye gayret edin, öyle koruyun kendinizi!

Allah sizin elinizden hayırları icra eylesin. Sizin elinizden memleketimizin içinde ve dışında nice hayırların hâsıl olmasını, tesis ettiğiniz nice sadaka-i câriyelerin arkanızda size sevap kaynağı olarak kalmasını nasip eylesin. Allah cennetiyle, cemaliyle cümlelerinizi, cümlemizi müşerref eylesin. O sevdiğimiz büyüklerimize firdevs-i a'lâda komşu eylesin. Dualarımızı da lütfuyla, keremiyle kabul eylesin.

el-Fâtiha!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

5 Zilka'de 1416 / 24.03.1996

[Bütün KONFERANSLAR'a PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

